

Sprawozdanie z oceny własnej na rzecz działania w zakresie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym w roku akademickim 2010/11

I. Informacje wstępne

1. Zespół ds. SZiDJK na Wydziale Filologicznym
Wydziałowy Zespół ds. SZiDJK ukonstytuował się 10 marca 2009 roku podczas spotkania koordynatorów ds. jakości kształcenia dla poszczególnych kierunków.

Skład Zespołu: dr Paulina Pycia (IFS), dr Grażyna Krupińska (IFG), dr hab. Tomasz Sapota (IFK), dr hab. Andrzej Charciarek (IFW), dr Jakub Zajdel (INoK), dr Monika Wiszniewska (INoK), dr hab. Anna Tokarska (IBiIN), prof.dr hab. Elżbieta Gondek (IBiIN), mgr Agnieszka Filipowska (IBiIN), prof. UŚ dr hab. Romuald Cudak (KMSP), prof. UŚ, dr hab. Krzysztof Uniłowski (INoLP), dr Urszula Wieczorek (IJA), dr Marek Kulisz (IKiLA), dr Aneta Chmiel (IJRiT), dr hab. Iwona Loewe (IJP), dr Katarzyna Sujkowska (IJP), dr hab. Zbigniew Kadłubek (OD w Rybniku), mgr Tomasz Kaliściak (reprezentant doktorantów), Krzysztof Kraus (reprezentant studentów).

2. Informacje o stanie wdrożenia SZiDJK na Wydziale Filologicznym
Zasady i procedury zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym zostały przedyskutowane i zatwierdzone podczas posiedzenia Rady Wydziału 12 stycznia 2010 roku (dokument w załączeniu).

3. Akredytacje kierunków na Wydziale Filologicznym
W roku akademickim 2010/2011 żaden z kierunków Wydziału Filologicznego nie był oceniany przez Państwową Komisję Akredytacyjną.

4. Inne.

II. Działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia

1. Ocena, modyfikacja planów i programów nauczania

We wszystkich jednostkach Wydziału dokonywana była bieżąca ocena programów nauczania. Oceny dokonywały zespoły złożone z osób funkcyjnych odpowiedzialnych w jednostkach za kształcenie. Po przeprowadzonej analizie zainteresowań kandydatów i potrzeb rynku pracy postanowiono powołać w roku 2010/2011 nowe specjalności i programy:

A) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Języka Angielskiego i Dyrekcji Instytutu Kultur i Literatur Anglojęzycznych – od roku akademickiego 2010/2011 na studiach stacjonarnych I stopnia w ramach specjalności **filologia angielska** wprowadzono nowe programy (Uchwała nr 5 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 20 stycznia 2009 roku):

- a) program nauczycielski z informatyką;
- b) program nauczycielski z językiem niemieckim;
- c) program tłumaczeniowy z językiem chińskim.

B) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Języka Angielskiego od roku akademickiego 2010/2011 na studiach II stopnia w ramach specjalności **filologia angielska** wprowadzono nowe programy (Uchwała nr 6 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 20 stycznia 2009 roku):

- a) na studiach stacjonarnych: program tłumaczeniowy z językiem arabskim;
- b) na studiach niestacjonarnych/ w trybie wieczorowym: program tłumaczeniowy z językiem chińskim;
- c) na studiach niestacjonarnych: program tłumaczeniowy;
- d) na studiach niestacjonarnych/ w trybie wieczorowym: program tłumaczeniowy z językiem hiszpańskim.

C) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej od roku akademickiego 2010/2011 na studiach II stopnia tworzy się specjalność filologia rosyjska, program nauczycielski (Uchwała nr 1 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 17 lutego 2009 roku).

D) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Języków Romańskich i Translatoryki od roku akademickiego 2010/2011 na kierunku **filologia** tworzy się (Uchwała nr 2 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 17 lutego 2009 roku):

- a) na studiach stacjonarnych I stopnia – specjalność: język włoski, program tłumaczeniowy;
- b) na studiach niestacjonarnych I stopnia – specjalność języki stosowane: język francuski i język angielski, program tłumaczeniowy;
- c) na studiach niestacjonarnych I stopnia – specjalność język włoski, program tłumaczeniowy;
- d) na studiach stacjonarnych I stopnia – specjalność język hiszpański, program tłumaczeniowy;
- e) na studiach niestacjonarnych I stopnia – specjalność język hiszpański, program tłumaczeniowy;
- f) na studiach niestacjonarnych II stopnia – specjalność język hiszpański, program tłumaczeniowy.

E) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Języków Romańskich i Translatoryki od roku akademickiego 2010/2011 na kierunku **filologia** tworzy się (Uchwała nr 1 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 21 kwietnia 2009 roku):

- a) na studiach stacjonarnych II stopnia – specjalność język hiszpański, program tłumaczeniowy;
- b) na studiach stacjonarnych II stopnia – specjalność język francuski, program tłumaczeniowy;
- c) na studiach stacjonarnych II stopnia – specjalność języki stosowane: język francuski i język angielski, program tłumaczeniowy z językiem biznesu.

F) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Filologii Germańskiej od roku akademickiego 2010/2011 tworzy się (Uchwała nr 2 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 21 kwietnia 2009 roku):

- a) studia stacjonarne II stopnia na kierunku **filologia**, specjalność filologia germańska, program nauczycielski;
- b) studia stacjonarne II stopnia na kierunku **filologia**, specjalność filologia germańska, program kultura i literatura krajów niemieckiego obszaru językowego.

G) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Filologii Germańskiej od roku akademickiego 2010/2011 tworzy się (Uchwała nr 2 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 16 marca 2009 roku):

- na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku **filologia**, specjalność filologia germańska program tłumaczeniowy w zakresie języków specjalistycznych (od roku akad.

2011/2012).

H) Na wniosek Kuratora Katedry Filologii Klasycznej od roku akademickiego 2010/2011 tworzy się (Uchwała nr 2 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 21 kwietnia 2009 roku):
- studia stacjonarne II stopnia na kierunku **filologia**, specjalność filologia klasyczna.

I) Na wniosek Dyrekcji Instytutu Filologii Słowiańskiej od roku akademickiego 2011/2012 tworzy się (Uchwała nr 3 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 23 lutego 2010 roku):
- na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunku **filologia**, specjalność filologia słowiańska: program przekład w komunikacji międzykulturowej.

2. Powołanie zespołów ds. dostosowania programów do KRK

W związku z harmonogramem wprowadzania KRK w Uniwersytecie Śląskim na Wydziale Filologicznym powstały 4 zespoły odpowiedzialne za opracowanie planów kształcenia opartych na efektach kształcenia i opracowania systemu ewaluacji efektów kształcenia:

a) na kierunku filologia polska (zespół powołano 28 października 2011 roku, pracom przewodniczy prof. dr hab. Krzysztof Kłosiński);

skład zespołu: prof. dr hab. Krzysztof Kłosiński, prof. UŚ, dr hab. Krzysztof Uniłowski, prof. UŚ, dr hab. Jacek Warchala, prof. UŚ, dr hab. Iwona Loewe, prof. UŚ, dr hab. Romuald Cudak, prof. UŚ, dr hab. Bernadeta Niesporek-Szamburska, dr hab. Zbigniew Kadłubek, Agnieszka Skwarczowska;

b) na kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa (zespół powołano 11 października 2011 roku);

skład zespołu: dr hab. Anna Tokarska, dr hab. Katarzyna Tałuc, dr Joanna Kamińska, dr Izabela Swoboda, Kinga Więclawska;

c) na kierunku kulturoznawstwo (zespół powołano 7 października 2011 roku);

skład zespołu: prof. UŚ, dr hab. Aleksandra Kunce, dr Julia Legomska, dr Monika Wiszniewska, dr Anna Gomółka, Ewa Walewska;

d) na kierunkach neofilologicznych (zespół powołano 7 października 2011 roku);

skład zespołu: prof. dr hab. Maria Wysocka, dr hab. Małgorzata Nitka, dr hab. Andrzej Charciarek, dr hab. Przemysław Marciniak, dr Aneta Chmiel, dr Grażyna Krupińska, dr Izabela Mroczek, Maciej Graczyk.

3. Informacja o pracach zespołów dostosowujących programy do KRK

Członkowie zespołów uczestniczyli w warsztatach dotyczących opracowania planów kształcenia opartych na efektach kształcenia (w październiku i w grudniu). Obecnie trwają prace nad dostosowaniem programów kształcenia do wymogów KRK.

4. Ocena kompetencji nauczających i zapewnienie jakości kadry dydaktycznej

Prace Komisji ds. oceny okresowej pracowników (w roku 2010/2011).

W roku akademickim 2010/2011 na Wydziale Filologicznym pracowało łącznie 14 komisji ds. oceny okresowej pracowników. Oceny wystawiane pracownikom były w większości pozytywne. Jedynie dwie komisje wydały oceny negatywne dwojgu nauczycielom akademickim: Komisja przy Instytucie Filologii Słowiańskiej oraz Komisja w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej

5. Ocena realizacji planów i programów nauczania i rezultatów kształcenia

poszczególnych kierunkach. Uzyskane zostały zakładane rezultaty kształcenia. Na niektórych kierunkach, w ramach działaniami wynikających z procedur zapewniania jakości kształcenia, przeprowadzano hospitacje zajęć prowadzonych przez początkujących nauczycieli akademickich.

6. Ocena poziomu satysfakcji studentów z procesu kształcenia

Informacja o ankietyzacji zajęć dydaktycznych

- a. Ankietyzacja na Wydziale Filologicznym objęła w semestrze zimowym 269 pracowników, zaś w semestrze letnim (2010/2011) 230 pracowników.
- b. Studenci wypełnili w semestrze zimowym 6158 ankiet, oceniając pracowników średnio na ocenę 4,44; w semestrze letnim studenci wypełnili w przybliżeniu 4378 ankiet. Obecność studentów w czasie oceny wynosiła w semestrze zimowym od 51% do 90%, zaś w semestrze letnim – od 65% do 95%.
- c. Ocena wyników: ogólna ocena uzyskana przez pracowników Wydziału jest zadowolająca (w I semestrze – 4,44, w II – 4,46). Stosunkowo często niższa ocena dotyczyła kategorii: *organizacja zajęć* oraz: *terminowość i dostępność*. Oceny z ankiet są także brane pod uwagę podczas okresowego oceniania pracowników. Dlatego niezmiernie istotna jest terminowość otrzymywania wyników z kolejnych ankietyzacji.
- d. Działania podjęte w stosunku do osób, które uzyskały bardzo niską ocenę: z pracownikami, którzy uzyskali wyniki ogólne niższe niż 3,5 (lub niewiele wyższe od tej oceny) przeprowadzono rozmowy. Rozmawiano także z nauczycielami, którzy uzyskali szczególnie niską ocenę w zakresie jednej z kategorii. Z dostępnych danych wynika, że pracownicy wprowadzają zmiany w sposobie uczenia (ci, którzy uzyskali niższe oceny rok wcześniej, po roku uzyskali znacznie wyższą średnią).

7. Ocena poziomu satysfakcji studentów z organizacji procesu kształcenia

Informacja o ankiecie oceniającej jakość pracy dziekanatów

- a. Studenci Wydziału Filologicznego wypełnili łącznie 533 ankiety, co stanowi niewielki procent wszystkich studiujących (niecałe 8% z 7060 studentów).
- b. Wyniki ankiet są zadowolające: poszczególne kategorie ankiety (uprzejmość, życzliwość, komunikatywność, kompetencja, rzetelność, sprawność organizacyjna, dostępność) były przez studentów wszystkich kierunków najczęściej oceniane jako (kolejno): *w dużym stopniu, w bardzo dużym stopniu, w stopniu średnim – wystarczającym*. Zadowoleni byli studenci kończący i rozpoczynający studia.
- c. Wobec dobrej oceny pracy dziekanatów nie podjęto działań naprawczych.

8. Monitorowanie i przegląd stanu bazy dydaktycznej oraz zasobów i środków wsparcia dla studentów.

Baza materiałowa, z której korzystają studenci Wydziału Filologicznego jest niejednolita. Zadowolająca, a nawet dobra (stan pomieszczeń, wyposażenie techniczne, dostęp do księgozbioru) na kierunkach prowadzonych w Sosnowcu oraz w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku. Jakość części katowickiej, obecnie w kolejnej fazie remontu (malowanie korytarzy), zdecydowanie się poprawiła, choć wiele jeszcze pozostaje do zrobienia. Stan sal dydaktycznych, ich wyposażenie w podstawowe sprzęty, a także wyposażenie techniczne wymagają jeszcze wielu uzupełnień i napraw. W części sal można już korzystać z nagłośnienia, sprzętu multimedialnego, komputerów, ciągle jednak dotyczy to

pojedynczych pomieszczeń. W katowickiej części Wydziału brakuje też dużej sali audiowizualnej (auli). Dostęp do księgozbioru można uznać za dobry (poza pewnymi utrudnieniami w dostępie do księgozbioru podręcznego (materiałów dydaktycznych) w budynku dydaktycznym na ul. Grota-Roweckiego w Sosnowcu).

9. Zapewnianie dostępu do informacji na temat oferowanych programów i ich efektów

Adresy stron internetowych, na których znajdują się programy studiów i materiały dydaktyczne:

<http://www.fil.us.edu.pl/inolp/info> (filologia polska)

<http://ibin.us.edu.pl/studia/dzienne.html> (bibliotekoznawstwo)

<http://ibin.us.edu.pl/studia/zaoczne.html> (bibliotekoznawstwo)

<http://ibin.us.edu.pl/studia/doktoranckie.html> (bibliotekoznawstwo)

<http://www.inok.us.edu.pl/index> (kulturoznawstwo)

<http://www.ifw.fils.us.edu.pl/> (kierunki prowadzone przez IFW)

<http://ija.us.edu.pl/index.php?k=23&lang=pl> (kierunki prowadzone przez IJA)

http://www.ikila.us.edu.pl/pl_inf_dla_stud.php?id=30&studenci=content/pl/informacje_dla_studentow_pl/programy_pl (kierunki prowadzone przez IKiLA)

<http://ifr.us.edu.pl/index2.php?id=7> (kierunki prowadzone przez IJRiT)

<http://www.fil.us.edu.pl/ifg/p5.htm> (kierunki prowadzone przez IFG)

<http://www.slaw.us.edu.pl/profildydaktyczny.html> (kierunki prowadzone przez IFS)

<http://www.slaw.us.edu.pl/profilnaukowobadawczy.html> (kierunki prowadzone przez IFS)

<http://kfk.us.edu.pl/index.php?kfk=opisstud> (kierunki prowadzone przez IFK).

III. Karta nauczyciela akademickiego, Karta Kierunku/specjalności

Uchwała Senatu w sprawie *Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim* przewiduje funkcjonowanie, w ramach Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, dwóch dokumentów elektronicznych *Karta nauczyciela akademickiego* i *Karta kierunku/specjalności*.

1. Karta nauczyciela akademickiego

Karta nauczyciela akademickiego jest wdrażana od 15 września 2011 roku. Na Wydziale Filologicznym dla wszystkich pracowników zostały przeprowadzone wspomagające szkolenia informatyczne.

Karta stanowi elektroniczną bazę danych gromadzącą informacje na temat działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nauczycieli akademickich oraz wyniki dokonywanych ocen pracownika (ankiety zajęć dydaktycznych, hospitacji zajęć). Bezpośredni dostęp do danych zawartych w *Karcie* danego nauczyciela akademickiego ma zainteresowany, jego bezpośredni przełożony oraz osoby funkcyjne, odpowiedzialne za jakość kształcenia (Dziekan, Pełnomocnik Wydziałowy ds. SZiDJK, Rektor, Pełnomocnik Rektora ds. SZiDJK), a także członkowie wydziałowych komisji ds. oceny pracowników (na czas pracy komisji). Większość danych dotyczących działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego jest transferowanych bezpośrednio z systemu USOS.

Z danych przekazanych przez Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów wynika, że do końca grudnia ub. roku około 25% wszystkich nauczycieli akademickich rozpoczęło wypełnianie *Karty nauczyciela akademickiego*.

IV. Wnioski końcowe

Na Wydziale Filologicznym prowadzone są prace zmierzające do uczynienia procesu kształcenia przejrzystym i jasnym dla kandydatów na studia i studentów (opisy programów studiów, kierunków, wymagań, dostęp do harmonogramów, materiałów). Wzbogacana jest stale o nowe kierunki oferta studiów. Osiągane do tej pory wyniki z ankietyzacji (pracowników dydaktycznych oraz pracowników dziekanatów) są dobre. W celu podniesienia jakości kształcenia planuje się przebudowanie planów kształcenia w oparciu o efekty kształcenia – zostanie ono zakończone w obecnym roku akademickim. W celu poprawienia warunków kształcenia studentów oraz wzorowej realizacji programów niezbędne byłoby podniesienie poziomu bazy dydaktycznej części katowickiej Wydziału (zarówno w części dotyczącej jakości pomieszczeń dydaktycznych i wygody korzystania z nich, jak i technicznej (sprzęt audiowizualny), a w części sosnowieckiej – zapewnienie bezpośredniego dostępu do księgozbioru podręcznego (materiałów dydaktycznych) w budynku dydaktycznym na ul. Grota-Roweckiego.

Przygotowała Bernadeta
Niesporek-Szamburska we
współpracy z Wydziałowym
Zespołem ds. SZiDJK

B. Niesporek-Szamburska

Zatwierdzono na posiedzeniu Rady Wydziału
W dniu 2012 -03- 20